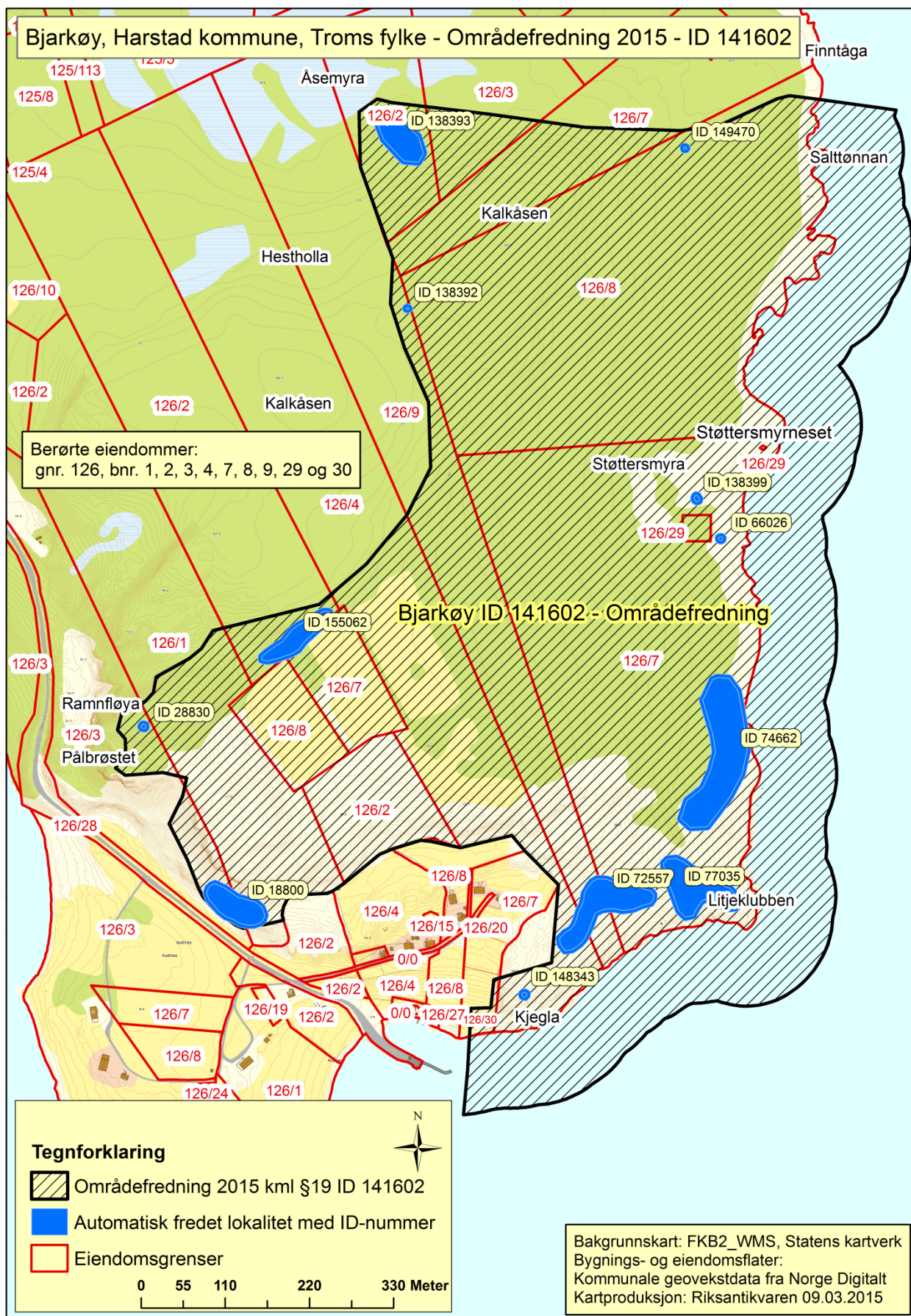


## DOKUMENTASJONSVEDLEGG TIL OMRÅDEFREDNINGEN



Steinaldertuft i vika mellom Kjegla og Litjeklubben, vises som grop i lyngmarka. Foto: Kulturetaten 2010



**Kart over fredningsområdet med markering av automatisk fredete lokaliteter.**

### ***Bjarkøys kulturhistorie***

Tidligere Bjarkøy kommune er et øyrike med svært ulike og varierte landskapstyper innenfor et relativt begrenset areal. Til alle tider har havet og sjøveien preget bosetting og næringsliv. Dette er en viktig forutsetning for å forstå og oppleve de mange sporene som finnes etter tidligere tiders liv og virke. Samtidig har området sammen med resten av Sør-Troms et gunstig klima og gode jordbruksforhold. De mange frodige småøyene er trygge beiteområder, og her har multeplukking og eggssanking bidratt til husholdningen. Landskap og klima har gitt særlige forutsetninger for velstand i fortida, og dette har gitt Bjarkøya en fremtredende plass i den nasjonale historien og i utviklinga av regionen i eldre tid.

Bjarkøya og naboøyene har en usedvanlig rik og gammel kulturhistorie. Selve Bjarkøya har sin plass i sagaen, men det er mangfoldet av spor fra tiden før Tore Hund som virkelig setter sitt preg på landskapet. Etter at isen trakk seg tilbake for 12000 år siden, begynte menneskene å høste av ressursene langs kysten. De eldste sporene vi kjenner til på Bjarkøya er et tuftfelt fra yngre steinalder (4500-1800 f.Kr) som ligger like øst for Austnes.

På Bjarkøya har det gjennom tid vært registrert fantastiske arkeologiske funn fra spesielt jernalder. Både funnene og de historiske kildene viser at dette stedet har vært et maktsentrum og høvdingsete gjennom hele jernalderen. Her finnes store båtgraver, godt markerte graver med fotgrøfter og store markerte nausttuffer. På Sandmelen lå verdens nordligste tunanlegg som hadde en bruksperiode fra 200 e. Kr og frem til årtusenskiftet. Dette ble dessverre pløyd vekk på 1950-tallet. I Øvergårdsmyra ble det i 1894 funnet en kjempestor bronsekjele fra 300 e.Kr. Tromsø Museum har helt siden slutten av 1800-tallet mottatt mange praktfunn fra utgravninger og åkrer på Austnes og Vestnes. bl.a. leirkrukkeskår, økser, perler, og draktspenner.



De fleste av gravene som ligger i innmarka er skada eller tapt som en følge av intensivt jordbruk gjennom tid. Noen kulturminner i det bebygde området er bevart fra øyas storhetstid. Gårdshaugen på Øvergården med sine mektige kulturlag viser

kontinuiteten i bosettingen gjennom flere tusen år. I tillegg finnes det enkelte flotte gravfelt i innmark, som for eksempel gravene på Vestnes, Frihågen og Øvergårdsvika.

Det er også foretatt arkeologiske undersøkelser fra slutten av 1800-tallet til 1950-tallet i flere av de større gravrøysene bl.a. i Øvergårdsvika og Vestnes. Bjarkøys mest intakte kulturminner ligger imidlertid fortsatt i utmarka, ikke minst de helt unike gravrøysene på strekningen mellom Horsevikkvannet og Austnes – de som ikke ligger i krattskogen kan ses på satellittbilder fra verdensrommet! Alle disse kulturminnene ligger i sine opprinnelige landskap uten inngrep eller installasjoner fra vår industrialiserte tidsalder. Landskapene er spektakulære og rike på sterke visuelle opplevelser.

### ***Topografi***

Området som fredes, ligger på sørøstsiden av Bjarkøya. Landskapet har svært få moderne inngrep, med unntak av en eldre telefonlinje, noen traktorveger og små eldre masseuttak.

Fra Litjeklubben til Salttønna er området prega av store sammenhengende rulle-/fjæresteinsfelt og skrinn fastmark. Lengre opp langs denne kyststrekningen finner en et skogbelte med bjørkeskog og einer. Fra Støttersmyrneset i den nordlige delen er det planta et stort felt med gran som strekker seg fra ca. 20 m.o.h. og oppover Kalkåsen. Det er også planta gran i området rundt Ramnfløya. Det høyeste punktet innenfor områdefredninga er Ramnfløya på 84,5 meter. Deretter kommer ytterste del av Kalkåsen, også kalt Storåsen på 80 m.o.h. Ovenfor bebyggelsen på Austnes ligger et gammelt kulturlandskap. På ei flate skjerna av Ramnfløya i vest, ligger et område som har vært brukt til dyrking over lang tid. I dag er de tre teigene, på til sammen 35 dekar, fulldyrket og nyttes til grasproduksjon. I tilknytning til disse er det traktorveger som fører opp til de enkelte teigene.

Mellom Kjegla og Litjeklubben ligger ei lita vik som inneholder flere klart markerte strandvoller som er resultat av landhevinga etter siste istid. Her er det spor etter flere bosettingsfaser i yngre steinalder.

### ***Kulturminnene innenfor fredningsområdet***

#### **Steinalderboplassen**

De eldste kulturminnene ligger i den lille vika mellom Kjegla og Litjeklubben. Her er det registrert en boplass fra yngre steinalder med 12-13 tufter og 3 strukturer som kan være graver. Tuftene er plassert på rekke på tre ulike strandvoller. De eldste tuftene ligger lengst oppe i vika og er de minst synlige og fremstår som svake forsenkninger på rekke. Videre nedover strandvollene blir tuftene dypere nedgravd og mer markerte.

Formen på tuftene fremstår i dag som rund, men utflytende. Diameteren varierer fra 3-5 meter med dybde inntil 0,4 meter. De nederste tuftene har en liten voll av jord rundt selve gropa, og noen tufter fremstår som om de har to rom. Det er et tydelig vegetasjonsskifte der tuftene ligger plassert. Inni tuftene er det gressvekst, mens utenfor er det lyngmark.

På terrassen i forlengelsen av boplassområdet mot vest vises flere svake strukturer som kan være graver eller hustufter.

På det øverste plataået bak tuftene er det ikke registrert noen synlige strukturer på overflata, men området har stort potensial for funn fra eldre steinalder. Det har ikke vært gjort arkeologiske undersøkelser i steinaldertuftene, som første gang ble registrert i 2001. Området er ikke tidligere dyrket opp, sannsynligvis som følge av at det er mye rullestein i grunnen.

### Gravene

Gravene i området er fra flere tidsepoker. De eldste og mest markerte er sannsynligvis gravfeltet som ligger mellom Litjeklubben og Støttersmyrneset. Disse gravene er store og monumentale og er datert til jernalderen, men kan være eldre. Røysene er bygd av fjære/rullestein av hodestor størrelse. Samtlige av disse gravene har et markert krater i midten, og i noen av dem kan det se ut som om dette har vært en bevisst utforming av gravrøysa, da det ikke kan forklares med utkastning av stein. Fire av røysene ligger samlet, mens to av dem er plassert litt lengre nord enn hovedfeltet. Gravene i hovedfeltet har en størrelse og form som gjør at de kan sammenlignes med kjente gravfelt som f.eks. bronsealder røysene på Mølen i Vestfold. Gravene har ikke vært arkeologisk undersøkt og det er ikke levert noen funn herfra til Tromsø Museum. De ble første gang nevnt i 1869 av N.Nicolaysen i Aarsberetning fra Foreningen til norske Fortidsminnemerkeres forening (1870: s.168). *«I mellom Østnes og nordre side av handelsstedet Nergaardshavn er der flere hauger opkastede af sten og af megen lighet med de nysomtalte på Lervvag, de fleste meget forstyrrede og kun en enkelt nogenlunde bevaret; den er omtrent 3 alen høj og 18 alen i omkreds.»*. Dette kan stemme med målene til røys nr. 2 i id. 74662. O. Rygh beskriver røysene som «russegraver» i 1901 s.175. Harald Egenes Lund har beskrevet røysene i rapport fra 1952: *Østnes, Bjarkøy, Røyser i utmarken NØ for husene* (Top.ark., Tromsø Museum). Det er tydelig at gravene, som har en spesiell utforming, har gitt ulik mening gjennom tid. De som ble tolket som de mest forstyrrede på 1800-tallet, er i dag sett på som gravrøyser med intensjonelt konstruerte krater.



Gravrøys 1 id. 74662. Kalkåsen i bakgrunn

På Kjegla og Litjeklubben er det registrert enkeltstående graver og gravfelt. Disse gravene er lavere og mindre av størrelse. Samtlige av disse gravene er sterkt overgrodd av småkratt, gress og mose, men har sannsynligvis vært mulig å se fra sjøen da de ble anlagt for mer enn 1000 år siden. Gravene i gravfeltet på Litjeklubben er laget av bruddstein og har varierende størrelse og form. I alt er det registrert syv graver her. Det er også registrert to gravrøyser nord i området, en ved Støttersmyrneset og en sør for Horsevikkvatnet. Disse gravene er anlagt på gamle rullesteinsvoller og har tydelige krater i senter.

Oppe på Ramnfløya som er høyeste punkt ligger ei stor lav gravrøys plassert. Her oppe er det vidt utsyn over store deler av Bjarkøya og grava har derfor en strategisk plassering. Ved foten av Ramnfløya ligger et felt med fire lave gravrøyser. Disse er lagd av bruddstein og ligger i selve ura ovenfor Austnes, overgrodd av einer.

Ovenfor flaten som i dag dyrkes på Austnes, ligger det et bredt belte med ei samling av flere eldre, overgrodde rydningsrøyser av ulik størrelse. Ut fra form og størrelse ser noen ut til å være fra jernalder, mens andre er fra nyere tid. Fra naboøya Sandsøya er det i 2011 gjort undersøkelser som viser dyrkingslag som dateres til eldre romertid. Det er grunn til å tro at flaten oppe på Austnes har vært benyttet til korndyrking samtidig. Flater som dette er det ikke mange av på Bjarkøya. Området ligger sørvendt og blir tidlig bart for snø. Det er ikke foretatt registreringer av flaten med tanke på å søke etter eldre dyrkingsspor.

Innenfor områdefredninga er det også registrert flere tydelige groper og hauger som har hatt en ukjent funksjon. De er registrert på eidet mellom ytre og indre del av Kalkåsen, ved Støttersmyrneset, og fire hauger med hull er registrert ved foten av Kalkåsen. På oversida av stien er det også registrert ei tuft som kan være rester etter et langhus, - eller etter to separate hus.

Gjennom hele området finnes det stier og kjerreveger. Den mest kjente er Nordvegen som er og var en viktig ferdselsveg mellom Austnes og Nergården. Flere av stiene og kjerrevegene kan være svært gamle ferdselsveger som kan ha blitt nyttet under gravritualer.

Ved Kjegla i sør og i den nordlige delen av fredningsområdet finner en spor etter tysk tilstedeværelse. Det dreier seg om narrestillinger og utkikksposter. Noen hundre meter utenfor grensen i nord ligger det kjente forsvarsanlegget «Batteriet» som ble bygd under 2.verdenskrig.



Bildet viser tysk narrestilling innenfor områdefredningen som ligger øverst på berget Kjegla. Kulturetaten 2010.

 **Gravrøys Kjegla**

Id. 148343

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Gravminne

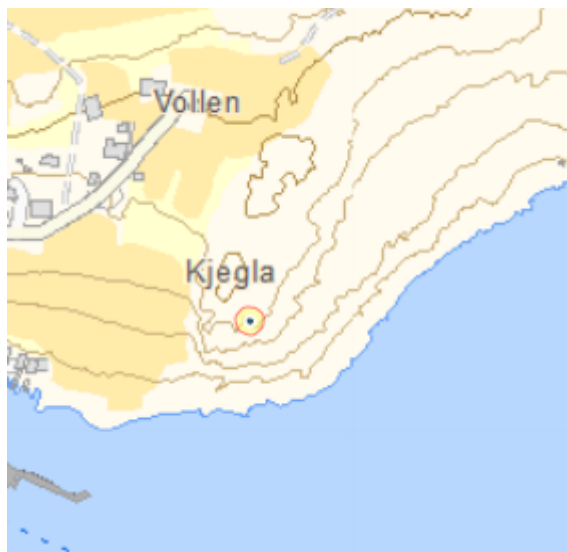
**Fylke:** Troms                      **Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:** Austnes    **Gnr.** 126/4

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 2011



**Beskrivelse:**

Gravrøys, svakt markert, diameter 5 meter, høyde 0,4 meter. Oppbygd av bruddstein, men er for det meste overgrodd av gress. Noen steiner er synlige. Lite krater i N-del, dybde på 0,3 meter.

**Orientering:** Ligger litt oppe i berget Kjegla. Nedenfor og SØ for krigsminne fra 2.verdenskrig.

**Terrengbeskrivelse:** Berg med gress og lyng





## Steinaldertufer Austnes

Id. 72557

### Klassifisering:

Art: Hustufter

Fylke: Troms Kommune: Harstad

Gårdsnavn: Austnes Gnr. 126/4,7 og 9

Datering: Yngre steinalder

Vernestatus: Automatisk fredet

Registrert: 2001 og 2010



**Beskrivelse:** Felt med 12 steinaldertufter fra yngre steinalder i form av groper og nedsenkinger som ligger på ulike nivå på strandvoller ned mot havet. Rund og oval i form. De øverste tuftene har en utflytende form. Øverst ligger 3 tufter som er svakt markert, 3-5 meter i diameter. På midterste strandvoll ligger 5 tufter som er mer markerte, 2-6 meter i diameter, dybde varierer fra 0,35-0,40 meter. Noen av tuftene ser ut til å ha et ekstra rom. På den nederste strandvollen er det registrert 4 tufter og en grop, godt markert med diameter mellom 3-5 meter. Lengst i SV, litt nord for Kjegla er det en gammel strandvoll av rullestein med tydelige strukturer etter groper med ukjent funksjon. Dette kan være graver. Helt inn mot berget er det registrert ei hustuft. Stort potensial for eldre steinalder på flate over tuftefeltet fra yngre steinalder. Slike strukturer ligger under torva og krever intensiv prøvestikking og maskinell flateavdekking for å avdekke bosetting og aktivitetsspor.

**Orientering:** Feltet med tufter ligger på 3 ulike strandvoller i vika mellom Kjegla og Litjeklubben.

**Terrengbeskrivelse:** Vik med strandvoller på ulike nivå som ikke er tidligere oppdyrket. Vegetasjon består av lyngmark og inne i tuftene er det gress. I noen av tuftene kan en se synlig stein. Rullesteinfelt med strukturer lengst i SV.

Bilder fra steinalderboplassen id. 72557



Figur 2 Tuft nr.10 på nederste strandvoll, mot NØ, Kulturetaten 2010



Figur 3 Tuft nr.11 på nederste strandvoll, mot NØ, Kulturetaten 2010



## Gravfelt Litjeklubben

Id. 77035

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Gravminne

**Fylke:** Troms **Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:** Austnes **Gnr.** 126/7

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 1967, 2001 og 2010



**Beskrivelse:** Gravfelt med 7 gravrøysar på Litjeklubben. **Gravrøys nr. 1:** Rund gravrøys, godt markert, bygd av kantstein av varierende størrelse, dekker fremspringende bergknaus. Diameter 10 meter, høyde 1,6 meter. 30 m ØSØ for grav 1 ligger **gravrøys 2:** Gravrøys, spissoval form, godt markert, overgrodd av lyng, gress og mose. Bygd av stein og jord og dekket med vegetasjon. 9 meter SØ for gravrøys 2: **Gravrøys 3:** Gravrøys spissoval form, godt markert, overgrodd av lyng og mose, bygget i stein, muligens også jord. 4 x 2,5 meter, 1 meter høy. Ca. 65 meter V for gravrøys nr. 3 ligger **Gravrøys 4:** Rund og godt markert. Noe overgrodd av lyng og gress i midten. Diameter 3,5 meter, høyde 0,2 - 0,3 meter. Ca. 4 meter SV for fra gravrøys nr 2, er **Grav nr.6:** Spissoval, rund og høyest mot SSV, spiss mot NNØ, helt overgrodd av lyng, mose og litt gress. Måler 3 meter i lengden og er 1,5 meter på det breieste og er ca. 0,6 meter høy. Ca. 0,5 meter SSV for og i nedkanten av grav nr. 3 ligger **Grav nr.5:** Liten gravrøys på fast fjell, oval form, «måsetopp» på toppen av gravrøysen, ellers lyng og synlige steiner. Måler 2 x 1 meter og er 0,2-0,5 meter høy. 24 meter VNV for grav nr. 1 er **grav nr. 7** anlagt. Gravrøysa er rund, 5,5 i diameter. Viser som en gjengrodd steinsirkel, høyde 0,2 meter, Bredde steinsirkel 1-2 m, med utflytende form. Søkk i midten som forsterkes av at det står en bjørk i indre del. Noen synlige stein i sirkelen, særlig mot NØ. Graven synes tydelig pga vegetasjonsskifte. Denne graven ligger på flaten inne på Litjeklubben.

**Orientering:** Gravfeltet ligger på selve flaten på Litjeneset og strekker seg ned mot sjøen.

**Terrangbeskrivelse:** Noen av gravene er anlagt på berg som er synlig i dagen. Enkelte bjørketrær på flaten. Lyng, gress og mose.

Bilder av id. 77035, Kulturretaten 2010



Figur 1: Grav nr. 4, lengst ned mot sjøen mot SØ



Figur 2 Grav nr. 3, tatt mot SV



Figur 3, Grav nr.1 i bakgrunnen, mot NV,



Figur 4, Grav 6 nærmest og grav 3 over, mot N.



Figur 5, Grav nr.7 er helt skjult av bjørkekratt tatt mot NØ



Figur 6, Grav nr.2 tatt mot N

Alle foto kulturetaten 2010

 **Gravfelt Litjeklubben**

Id. 74662

**Klassifisering:** Arkeologisk minne**Art:** Gravminne**Fylke:** Troms **Kommune:** Harstad**Gårdsnavn:** Austnes **Gnr.** 126/7**Datering:** Bronsealder/jernalder**Vernestatus:** Automatisk fredet**Kilder:** Første gang omtalt i 1869 av N.Nicolaysen, Rygh 1901, H.E.Lund i 1952**Registrert** 1967

**Beskrivelse:** Gravfelt med 4 store markante graver anlagt i gammel strandvoll. Lengst i N **gravrøys nr.1**, Vakker oppbygd rund røys, godt markert, laga av fjærestein, ca. 1 meter dypt krater i midten. Vestsiden er mosedekt. Røysas diameter er 8 meter, høyde på Ø-siden er 1 meter. **Gravrøys 3** ligger 55 meter lengre sør. Gravrøys 3 er ei rund røys, godt markert med antydning til oppmurt kant i SØ, bygd av store steinblokker og større og mindre bruddstein. Overflaten er ujevn. På V-siden er det en ca. 1 meter bred inngraving fra kanten mot midten. Dekket av bjørkekratt, mose og lyng. Diameter 8 meter, høyde inntil 0,5 meter. Ca. 30 m lengre sør ligger **gravrøys 4**: Rund røys, mindre godt markert, bygd opp av større og mindre bruddstein. Vidt krater i midten, dybde 0,5 meter. Mosedekket og inntil vestsiden vokser bjørkekratt. Diameter 4 meter, høyde 0,5 meter. Ca. 20 meter SV for gravrøys 4 ligger **gravrøys 2**: Vakker rund røys, godt markert, spor av mulig oppmuring enkelte steder rundt kanten. Bygd opp av større og mindre fjære- og bruddstein. I midten krater ca. 1,5 meter dybde, dekket av mose og et par lave bjørkebusker på N-siden. Diameter 12 meter, høyde 1 meter. Ca. 31 meter lengre SV for gravrøys 2 ligger et **rullesteinsfelt nr.5** med strukturer i form av små krater/steinpakninger som tydelig er konstruert.

**Orientering:** Gravfeltet ligger like nord for Litjeklubben**Terrangbeskrivelse:** Gamle strandvoller med fjære- og rullestein, skrinne markoverflate. Mose og lyng på store deler av overflaten. Litt bjørkekratt enkelte steder der det har vært ly for vinden.**Gravfelt id, 74662**



Figur 1) Gravrøys nr. 1, sett mot N, Kulturetaten 2008



Figur 2) Gravrøys nr. 1, detalj , sett mot NØ, Kulturetaten 2008

**Id 74662 Gravfelt**



Figur 3) Gravrøys nr.3 mot Ø, Kulturetaten 2010



Figur 4) Gravrøys nr 3 sett mot N, Kulturetaten 2010



Figur nr.5) Gravrøys nr.4 mot Ø, Kulturetaten 2010



Figur 6) Gravrøys nr 4 mot S, Kulturetaten 2010



Figur 7) Rullesteinsfelt med strukturer (nr 5). Foto Kulturetaten 2008

**Id 74662 Gravfelt**



Figur nr.8) Gravrøys nr.2, mot NØ, Kulturetaten 2008



Figur nr.9) Gravrøys nr.2, mot N, Kalkåsen i bakgrunn, Kulturetaten 2010





## Gravrøys Støttersmyra

Id.66026

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Gravminne

**Fylke:** Troms

**Kommune:** Harstad

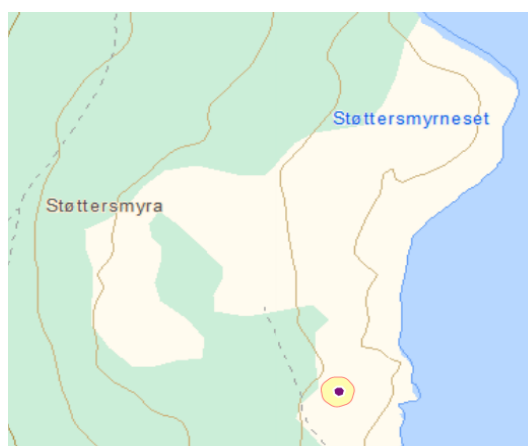
**Gårdsnavn:** Austnes

**Gnr.** 126/7

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 19.06.2001



### Beskrivelse

Gravrøys, oval og godt synlig. Bygd av bruddstein og rullestein som er synlig i dagen. Mose/lyng bevakst. Røysa måler 6 meter N-S og 5 meter Ø-V. Høyde i NV er 1,3 meter, i SV er høyden 0,2 meter. Spissovalt Ø-V orientert krater som måler 2,5 meter x 1 meter, dybde på krater 0,7 meter. Ei lita bjørk vokser i den nordlige delen og det vokser einer i sørlige del.

**Orientering:** Ca. 70 m SØ for Støttersmyra, og ca. 160 m SV for Støttersmyrneset.

**Terrengbeskrivelse:** Småkupert lite eide mellom 2 rullesteinsstrandvoller i N og S. Lyngbevakst med bjørkekratt i V. Litt einer vokser rundt røysa i sør. Vid utsikt over Vågsfjordbassenget med Senja i NØ og Grytøy i S.



Figur 1. Røys mot Ø, Kulturetaten 2008



Figur 2. Røys mot S, Kulturetaten 2008

 **Grop, Støttersmyra**

Id. 138399

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Grop lokalitet – ukjent funksjon

**Fylke:** Troms **Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:** **Gnr.** 126/7

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 2010



**Beskrivelse:** Grop i lyngkledd strandvoll. Voll foran gropen mot sjøen i S. Gropen er 1 meter i diameter og har en dybde på 0,5 m. I sør er ligger en mosegrodd forhøyning i forkant.

**Orientering:** Ca. 125 meter SV for Støttersmyrneset og like N for fradelt tomt.

**Terrengbeskrivelse:** Strandvoll, med lyng og mose. Litt bjørkekratt i SV av gropa. Mosegrodd rullesteinsvoll i N og S.



Figur 1: Grop, midt i bildet, mot Ø, Kulturetaten 2010

 **Gravrøys Yttervold**

Id. 149470

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Gravminne

**Fylke:** Troms

**Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:**

**Gnr.** 126/8

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 2011



**Beskrivelse.** Rund gravrøys, 3 meter i diameter, 0,5 meter høy. Bygd av bruddstein og mange av steinene er synlig i dagen. Røysa er sterkt overgrodd av einekratt.

**Orientering.** Ligger ovenfor Nordvegen på en liten strandvoll ca. 150 meter V for Salttønnan. Den ligger i dag i et åpent, ryddet område like under trase for telefonlinje.

**Terrengbeskrivelse:** Einekratt vokser midt i gravrøysa, mosebevokst og granskog på alle kanter.



Figur 1, Gravrøys mot vest, Kulturetaten 2011



### Bosetning/aktivitetsområde

Id. 138393

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Bosetning-aktivitetsområde

**Fylke:** Troms

**Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:**

**Gnr.** 126/2

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 2010



**Beskrivelse.** 4 hauger og en tuft. Haugene har en grop innvendig. Haugene er tilnærmet rund og måler 2 meter i diameter og er 0,60 meter høy. Hullet i gropa er ca. 0,60 meter i diameter og 0,50 meter dypt. Tuften kan være rester etter et langhus eller flere to bygninger som har stått ved siden av hverandre.

**Orientering:** Bosetnings/aktivitetsområdet ligger ved foten av nordsiden av Kalkåsen, rett sør for rundemyra. Tuften ligger på øversiden av stien inn mot Kalkåsen og haugene ligger på nedsiden av stien like i utkanten til myra. Det er et berg like sør for haugene som nyttes til rasteplass (bålgrue).

**Terrengbeskrivelse:** Små kupert slette med lyngmark med bjørkekratt rundt.



Figur 1. Haug med hull sett mot S, Kulturetaten 2010

Id. 139392



Figur 2. Grop med hull mot S, Kalkåsen helt i bakgrunn, Kulturetaten 2010



Figur 3. Tuft med flere rom mot SØ, Kulturetaten 2010



## Grop v/Kalkåsen

Id. 138392

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Grop lokalitet – ukjent funksjon

**Fylke:** Troms

**Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:**

**Gnr.** 126/8,9

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 2010



### Beskrivelse

Grop med lav voll på eidet mellom ytre og indre del av Kalkåsen. Oval form, 2 meter x 1,8 meter, dybde 0,3 meter, vollbredde 0,7 meter. Sti går gjennom den Ø-delen av av gropen.

**Orientering:** Ligger på eidet mellom ytre og indre del av Kalkåsen. Ligger like ved sti i en liten lysning i skogen.

**Terrengbeskrivelse:** Lyng, gress og granskog rundt.

 **Rydningrøyser Austnes**  
Id. 155062

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Rydningrøyser

**Fylke:** Troms **Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:** Austnes **Gnr.** 126/2

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 2011



**Beskrivelse:**

Samling med rydningrøyser. Det ligger små samlinger med mosegrodde steinrøyser av ulik form og størrelse på øversiden av den dyrka marka. Størrelse på steinene varierer fra nevestor til hodestor. Noen steder på strekket er røysene sammenhengende. Feltet strekker seg NNØ-SSV på øversiden av stien og opp mot fjellfoten. Feltet måler 200 x 32 meter.

**Orientering:** Overfor felt med dyrka mark på flaten over Austnes. Rydningrøysene ligger på øversiden av sti opp mot fjellfoten.

**Terrangbeskrivelse:** Skog med lyng, mose og trær.



## Gravrøys Ramnfløya

Id.28830

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Gravminne

**Fylke:** Troms

**Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:** Austnes

**Gnr.** 126/3

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 1967

**Kilder:** Th.Winter 1874



### Beskrivelse

Godt markert rund gravrøys. Bygd av til dels stor bruddstein og blokker. En del store heller stikker opp i ytterkant. Diameter 8 meter, høyde opp mot 1,5 meter.

**Orientering:** Røysa er bygd opp på høyeste punkt av Ramnfløya (84,5 m.o.h.) og nord for bebyggelsen på Austnes. Vidt utsyn til Grytøy og Sandsøya fra gravrøysa. Det er anlagt en tursti like ved gravrøysa.

**Terrengbeskrivelse:** Åsrygg med bjørkekratt og granskog. Nær røysa vokser det lyng og mose. Selve gravrøysa er overgrodd av bjørkekratt delvis inni og i sikringssonen.



Figur 1. Gravrøysa sett mot Grytøyfjell i SV, Foto Kulturetaten 2010





### Felt med gravrøyser (4 stykker)

Id. 18800

**Klassifisering:** Arkeologisk minne

**Art:** Gravminne

**Fylke:** Troms **Kommune:** Harstad

**Gårdsnavn:** Austnes **Gnr.** 126/3 og 9

**Datering:** Jernalder

**Vernestatus:** Automatisk fredet

**Registrert:** 1967

**Kilder:** Rygh.O. 1901 s175 - 176

«Oppe under Fjeldet Ø.f.gd. ved Stien til Nergaardshavn en mulig Levning av en Haug (eller gamle?)»



**Beskrivelse:** Samling med 4 gravrøyser. Lengst i SØ, **gravrøys 1:** Vakker, temmelig klart markert opprinnelig rund røys, bygd av bruddstein og enkelte fjærestein i ulik størrelse. Fra S-siden og inn til midten er det en vid inngraving. Lengden er 12 meter N-S og bredden er 8 meter Ø-V. Høyde opp til 1,4 meter. Litt lengereAs ned i ura og 7 meter V for gravrøys 1 ligger **gravrøys 2:** Ditto tilnærmet rund røys av samme materiale som gravrøys 1. I NV siden ligger steinene for det meste i dagen. Kanten tydelig markert med inntil 1 meter lange blokker. Diameter 6 meter, høyde 1,2 meter. Ca 20 meter NV for gravrøys 2) ligger **gravrøys 3** Rund røys, bygd opp av bruddstein. Lang fordypning i på S-siden og overflaten er noe ujevn. Diameter 6,5 meter og høyden er 0,5 meter. Ytterst mot brinken, kant i kant og V for kulturminne 3, ligger **gravrøys 4:** Rund klart markert steinlegning, bygd av bruddstein. Steinlegningen virker urørt, men noe utkastet mot SØ. Diameter 6 meter, høyde 0,3 meter.

**Tilstand:** Noen av gravene er svært overgrodd av einekratt

**Orientering:** Gravrøysene er anlagt på sørsiden av foten av Ramnfløya.

**Terrengbeskrivelse:** Lite platå med lyng og einer.



Figur 1 og 2 Gravrøys i feltet, sett mot SV, Kulturetaten 2010

